

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio IV. De officio & potestate judicis delegat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

officij &c.) quibus se defendere possint.

Vt fides delegato Iudici habeatur de accepta potestate, & parendum illi sit necessarium, debet in forma authentica delegationis suæ mandatum exhibere, vel aliter certam illius fidem facere (per exemplum. v. g. ex originali auctoritate legitima desumptum, per testes) si hoc ab illo petatur, *c. cum in iure 31. h. 1. & c. cum contingat 24. de rescripti.* (neque enim factum, vergens in præjudicium alterius, præsumi debet, sed probari) ita ut concessa per delegatum, qui non probavit legitimè suam delegationem sive commissionem, quamvis exhibitio & probatio talis petita fuerit ante litem contestatam, sit ipso iure nulla, tanquam facta à non habente iurisdictionem legitimam.

SECTIO. IV.

De officio & potestate Iudicis delegati.

§. I.

De potestate iudicandi, & puniendi concessâ iudici delegato.

Quod possit ipse Episcopus etiam, contra quem iudex delegatus datus est, ab habente iurisdictionem in Episcopum talem, quamvis ille non sit de iurisdictione ordinariâ delegati, in causa delegata, rebellis haberi, & contumax, ac secundum qualitatem delicti, & personæ circumstantiam, à iudice delegato puniri (per sententiam. v. g. suspensionis, interdicti, in totam etiam civitatem Episcopalem, vel diocesim po-

siti, si alium temporalem dominum non habeat *arg. c. si sententiam 16. de sens. ex. com. in 6.*) *ex c. 2. sanè b. 1. habetur,* cum in tali casu delegatus, qui vices delegantis Papæ v. g. agit, sit superior illo, contra quem delegatio facta est: & hinc non facile contra delegatum à Pontifice, si in possessionem mittere velit aliquem, vel suæ commissionis, violenter agere debet Episcopus, quamvis sciat, illum in possessionem mittendum, legitimè institutum non esse, sed precibus tantum apud hunc delegatum instare potest, ne talis immisio fiat, priusquam de toto negotio consulari Pontifex *c. si quando 8. h. 1.* quin etiam in omnes illos potestatem suam exercere potest, qui iurisdictionem sibi delegatam, & causæ processum impedire, vel turbare volunt, quamvis in mandato seu delegatione, de his expressum nihil sit, ut constat *ex c. 1. h. 1. junct. gloss. in casu & partes contumaces,* si citatæ contumaciter comparere nolint, punire, & excommunicare juxta *c. prater ea 5. h. 1.* possit; cum commissa causâ censeatur etiam alia commissâ, quæ ad causæ talis expeditionem pertinent, & hinc ipse etiam delegati erit, nuntios, ministros, aliosque officiales, ad causæ suæ expeditionem constituere; neque enim ut sic excedere mandati fines dicendus est delegatus, cum ille, qui mandat Principale, causæ scilicet expeditionem, necessarium etiam mandare censeatur annexa, & accessoria ad causam expediendam requisita gloss. fin. in *rel. c. prater ea,* nisi specialem commissionem requirerent, aut aliter essent iurisdictionis, ad causam delegatam nihil pertinentis; quod ipsum etiam de subdelegatis legitimè dicendum est.

est, prout sumitur ex *c. literis 29 h. t.* ne iurisdicatio illi subdelegata inuulsi sit, & frustratoria.

§. II.

Quomodo Iudex delegatus procedere debeat in certis quibusdam causis delegatis?

Casu quo coram delegato probatur, auctorem in hac causa, qui delegationem impetravit, ante delegationis impetrationem excommunicatum jam fuisse, procedere non potest delegatus, quia rescriptum tale ab excommunicato ad iudices delegatos impetratum, nullum est *c. i. de rescriptis in 6.* si verò probetur, quòd post delegationis impetrationem incurrerit excommunicationem, tum absolvitur à Delegato, ut agere possit, si propter causam sibi commissam excommunicatus sit: si verò propter aliam causam excommunicatus sit, ad eum pro absolutione remittatur, qui eum excommunicavit, qui si malitiosè absolvere eum non velit, delegatus Papæ eum absolvat, nisi sit excommunicatio Papæ reservata, juxta *c. prudentiam 21. §. 6. h. t.* ob rationem scilicet supra allatam commissi principalis & annexi: de quo casu uti & de alijs vide *c. de consultationibus 10. c. consuluit 24. & c. pastoralis 28. h. t.*

§. III.

De potestate exequendi, quæ competit iudici Delegato, & de tempore, intra quod fieri debet executio.

Delegatus à Summo Principe vel Papa potestatem habet, latam à se sententiam eam exequendi, per se, & pro-

prios ministros, vel per alium, ita ut eam etiam executionem committere & demandare possit ordinario iudici, & tam hunc nolentem, quam alios suæ executioni obistentes cogere, & punire possit, si parere, aut desistere nolint. *c. significasti 7. h. t.* (cùm sit his omnibus in ordine ad causam sibi commissam superior) & parere debeat constitutus executor (si tamen merus executor sit, & nudum illi exequendi ministerium demandatum sit) quamvis sciat, injustam sententiam esse contra jus partis v. g. uti habetur in *c. pastoralis 28. §. quia verò h. t.* non autem si sciat, nullam illam esse, latam v. g. auctoritate falsarum literarum & c. cùm huic tali executori nulla cognitio, sed sola executio sententiæ concessa sit, quæ si valida sit, qualis est etiam injusta sententia, à tali executore debet mandari executioni, ut sit litium finis) nisi pars læsa, remedium debitum interponendo, executionem impediatur; ad quæ omnia facilius expedienda potest Delegatus Pontificis brachium etiam Episcopale, aut sæculare, in subsidium invocare (extraordinarium hoc medium arripendo, si nullum ordinarium remedium, coercendi v. g. contumaces per censuras & c. super sit) vel armata etiam manu executionem urgere, si aliter eam obtinere non possit. Habet autem à Papa delegatus integrum annum (continuum scilicet, qui semper currat etiam diebus feriatis) ad exequendam sententiam à se latam, uti constat ex *c. quarenti 26. h. t.* intra quem, si condemnatus paulo post executionem factam iterum turbat illum, qui in causa vicit, potest Delegatus jurisdictionem reassumere, ad hoc, ut compellat

pellat reum, ad executionem integrè, & stabiliter perficiendâ *juxta gloss. hic V. ad integrum annum*. Et quamvis aliqui putent, delegatos ab inferioribus ordinariis iudiciis, ab Episcopis v. g. hanc executione sententiæ, à se late potestatem non habere, ob aliquos juris civilis textus, rectius tamen putant alii de jure civili hoc quidem non licere, ob clarum textum legis *dicto Pio ff. de judiciis*, licere tamen hoc de jure canonico, prout sentit etiam *glossam c. si quis 4. V. ipsius sollicitudine, de foro competente*, cui enim causa commissa est, sententur commissa omnia, quæ ad expediendam & finiendam illam causam requiruntur, nisi specialiter, & expressè aliquid reservetur; attendenda tamen in hac re controversa consuetudo, ac mandati verba.

§. IV.

Quando, & ubi, sive quo in loco delegatus suam jurisdictionem exercere possit, vel debeat?

Non habet delegatus suæ jurisdictionis exercitium aut vim ullam, nisi postquam ei præsentatum fuit delegationis mandatum, prout sumitur ex *c. super ea. 12. de appellat.* ita ut nullum sit, si quid egerit ante rescripti talis præsentationem, quamvis privatim sciat delegationem, sibi factam in tali casu fuisse, ad multa scilicet incommoda, & confusiones cavendas. Neque potest sine expresso consensu partium in alio loco causam cognoscere, si certus illi locus ad cognoscendum determinatus sit *c. statuum 11. de rescriptis in 6.* nisi potentia aut malitia adversarij, contra quem procedi debet, aut alia

rationabilis causa impediatur, quo minus securè mandatum exequi possit delegatus in loco sibi demandato, prout habetur in *c. statuum 13. h. t. in 6.* ita tamen, ut in hoc posteriore casu consensus partium intervenire debeat, qui requiritur ad prorogandam jurisdictionem delegati de loco in locum, ut advertit *glossa hic in notatis*: & cum certus locus deputatus sit in mandato delegationis ob favorem partium, possunt huic favori suo renunciare.

SECTIO V.

De appellatione in causis delegatis.

§. I.

An, & quomodo appellari possit à iudice subdelegato, vel ab Auditore?

Appellari potest à iudice subdelegato, cui causa, vel pars causæ cognoscenda commissa est, non autem à mero Auditore, cui nudum tantum ministerium commissum est *c. super questionum 27. h. t.* cum enim appellatio fieri debeat à iudice gravante, consequenter non ab hoc modo execute, qui iudex non est, appellari potest (nisi mandati fines excedat, aut ne detur, iusta ex causa recusetur) potest tamen ab illo iudice subdelegato, appellari, si tamen delegatus Papæ cum clausula, *appellatione remotâ*, datus, subdelegatus causam, non quidem in totum, sed partem illius aliquam tantum, non poterit pars à delegato tali appellare, eo quod sine consensu partium subdelegatum dederit; poterunt tamen partes, si iusta causa recu-
sandi